

ת"פ 19610/10/10 - מדינת ישראל נגד משה אביר, א.מ.מ. משאבי אנוש בע"מ, אופקים א.ג. בע"מ, אופקים נ.מ. בע"מ

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"פ 19610-10-10
ת"פ 48367-04-15

26 דצמבר 2016

לפני:

כב' השופט שמואל טננבוים, סגן נשיא

מדינת ישראל

המאשימה

-

1. משה אביר 2. א.מ.מ. משאבי אנוש בע"מ 3. אופקים א.ג.
בע"מ 4. אופקים נ.מ. בע"מ

הנאשמים

החלטה

1. מונחת בפניי בקשת פסלות, שיטית במספר, בתיק זה שהגישה הנאשמת 3 באמצעות מנהלה הנאשם 1 כנגדי (חמש הבקשות הקודמות נדחו ואף ערעורים שהוגשו על החלטות בית הדין בעניין זה נדחו על ידי נשיא בית הדין הארצי לעבודה). זאת, בהתבסס לטענתה על ממצאי נציב תלונות הציבור על השופטים (להלן: "הנציב") אשר מצא חלק מהתלונה שהגישה כנגדי מוצדקת. (להלן: "החלטת הנציב").

טענות המבקשים

2. המבקשים (הנאשמים 1 ו-3) טוענים, כי התלונה לנציב הוגשה בגין התעלמות בית הדין מחמש בקשות שהוגשו לרבות בקשה למחיקת כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק. בעקבות הגשת התלונה, כך נטען, נתן בית הדין החלטה בארבע מתוך חמש הבקשות, אך בתגובה לתלונה הודיע בית הדין כי נתן החלטה בכל חמש הבקשות.

3. בסופו של דבר מצא הנציב כי התלונה מוצדקת בשל העובדה שלא קיימת בהחלטות בית הדין התייחסות "ליומן החקירות" ו"לזכרון הדברים של קובי סוויד".

4. נוכח החלטת הנציב מבוקש, כי אפסול עצמי בלשבת בדין בתיק זה. לטענת המבקשים בעקבות החלטת הנציב הם פנו לגורמים נוספים כגון היועמ"ש בתלונה כנגד ההתנהלות בתיק זה ולכן אין זה מן הראוי כי השופט הנילון הוא אשר ידון בעניינה. בנוסף עצם העובדה כי הנציב מצא את התלונה כמוצדקת מצדיקה את פסילתי מלשבת בדין.

עמוד 1

תגובת המאשימה

5. המאשימה מתנגדת לבקשה. המאשימה טוענת בתגובתה, כי כן ניתנו החלטות של בית הדין באותם עניינים שעל פי החלטת הנציב, בית הדין התעלם מהם ומשכך, התלונה שהגיש הנאשם 1 לנציב, הוגשה בחוסר תום לב תוך הטעיית הנציב ודינה היה להידחות מכל וכל. ממשיכה המאשימה ומפרטת במדויק תוך הפניה לאותן החלטות שבפועל ניתנו על ידי בית הדין בשלבים קודמים של הדיון בתיק, אשר בגינם החליט הנציב על קבלת התלונה. משכך, לגישת המאשימה, החלטת הנציב בטעות יסודה.

המאשימה טוענת, כי מדובר בתלונות שהינן חסרות תום לב וניסיון מכוון של הנאשם 1 להכפיש את בית הדין. מוסיפה המאשימה וטוענת, כי ההליך בפני נציבות תלונות הציבור על השופטים, משמש כלי בידי הנאשם 1 על מנת לקדם טקטיקה בה הוא נוהג על מנת להשהות את ההליכים ולהשחית את זמנם של עובדי הציבור ואת זמנו של בית הדין. בנוסף, קיים ניסיון להלך אימים על בית הדין על התביעה ועל גורמי אכיפת החוק. המאשימה מוסיפה וטוענת, כי הנאשם 1 פותח בהליכים משפטיים רבים ותלונות סרק לגורמים שונים כדי לקדם מטרה זו. לשיטתה אין לתת יד לניסיונות אלו הבאים לידי ביטוי בין היתר בתלונות לנציב ובבקשות לפסלות שופט.

6. מוסיפה המאשימה וטוענת, כי בית הדין חשף מתוקף תפקידו לביקורת ותלונות של הצדדים המתדיינים בפניו ואם שופט יהיה חייב לפסול את עצמו מלדון בתיק כאשר מתדיין מלין עליו לנציב, הרי שיווצר מצב שכאשר מתדיין ירצה להחליף מותב, הוא יגיש תלונה בפני הנציב. הגשת תלונות לנציב אינה מהווה נימוק מספיק לפסילת מותב על אחת כמה וכמה כאשר התלונה לנציב הוגשה בחוסר תום לב וכאשר החלטת הנציב המצדיקה את התלונה יסודה בטעות.

7. המאשימה מציינת בתגובתה, כי בית הדין קשוב לגחמותיו האין סופיות של הנאשם 1, מאפשר לו לחקור את עדי המאשימה משך שעות ארוכות באופן חסר תקדים ואיפשר לנאשם 1 להשמיע את עדותו הראשית במשך שני ימי דיונים שלמים. המאשימה מציינת, כי בית הדין נוהג כלפי הנאשם 1 בסבלנות אין קץ, באיפוק ואורך רוח ואף מאפשר לו להגיש מסמכים לא רלוונטיים או שהרלוונטיות שלהם קלושה.

8. המאשימה מסכמת וטוענת, כי לא הופרכה החזקה שבדין באשר להיותו של בית הדין פתוח לשכנוע והוא מיומן לבחון את ההליך העיקרי ללא משוא פנים. ההיפך הוא הנכון והחזקה לפיה שופט היושב בדין, הינו מקצועי מיומן ונותר פתוח לשכנוע בכפוף לתשתית הראייתית ולטענות המובאות בפניו, בעינה עומדת.

דין והכרעה

9. הדינים החלים בעניין בקשה לפסלות שופט קבועים בסעיף 77א' לחוק בתי המשפט [נוסח משולב] התשמ"ד - 1984, בסעיף 39א' לחוק בית הדין לעבודה התשכ"ט - 1969 ובתקנות 112א' - ג' לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין) התשנ"ב - 1991.

10. בהתייחס לעמדת המאשימה באשר לנכונות החלטתו של הנציב, הרי שיאמר כבר בשלב זה שאין בדעתי להתייחס לשאלת נכונות החלטת הנציב והחלטתי בבקשה זו לפסילתי מלשבת בדין, ניתנת מתוך הנחה שהחלטתו של הנציב נכונה, שרירה וקיימת.

11. נפסק, כי לא בנקל יורה בית הדין על פסלות שופט מלשבת בדין. על הצד שמעלה את טענת הפסלות לשכנע כי קיים חשש ממשי למשוא פנים וכי דעת השופט "ננעלה" באופן שנבצר ממנו לנהל את ההליך באופן אובייקטיבי וליתן החלטה עניינית. מדובר בנטל שכנוע כבד, שכן קיומו של חשש או חשד בלבד, לא יספיקו בכדי להביא לפסלות השופט היושב בדין.

בע"א 5210/16 פלוני נ' הכשרה חברה לביטוח בע"מ (החלטה מיום 16.8.16) חזרה לאחרונה נשיאת בית הדין המשפט העליון כב' השופטת מרים נאור על ההלכות הנוהגות לענין פסילת שופט:

"דיני הפסלות עניינם באמון הציבור במערכת השפיטה ובחזיקו המתמיד של אמון זה. לפסילת שופט יש השלכות על השופט עצמו, על האינטרס הציבורי, על האמון במערכת השפיטה, וכמובן, על האינטרס של בעלי הדין בהליך (יגאל מרזל דיני פסלות שופט 257 (2006)). משכך, פסילת שופט מלשבת בדין אינה עניין של מה בכך. בהעדרו של חשש ממשי למשוא פנים, פסילת שופט מלשבת בדין היא צעד מרחיק לכת הפוגע בתקינות ההליכים השיפוטיים, ועלול להאריך את הטיפול בהם שלא לצורך (השוו: ע"א 1515/15 יהודה נ' חוגי (12.3.2015)). שימוש בבקשת פסלות ובערעור פסלות כאמצעי טקטי גרידא, הנובע מרצונו של בעל דין להחליף את המותב אינו ראוי, יוצר הליכי סרק הגוזלים ממשאבי הציבור, וגורם חשש להכפשת שווא של המערכת השיפוטית ולערעור אמון הציבור בה (השוו: רע"א 5539/15 לנדה נ' ורקשטל (19.11.2015), להלן: עניין ורקשטל).

הלכה פסוקה היא כי כדי שתתקבל בקשת פסלות יש להוכיח חשש ממשי אובייקטיבי למשוא פנים (סעיף 77א(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984; ע"א 9202/12 דוק השקעות (1988) בע"מ נ' צבעוני (3.2.2013)). מדובר במבחן אובייקטיבי אשר אינו צומח כשלעצמו מן השאיפה למראית פני הצדק. מראית פני הצדק האמורה אינה אלא "ההשתקפות הסובייקטיבית של ההליך בלב בעל הדין ובלבות הציבור כולו..." (ע"א 899/95 ברזל נ' כונס הנכסים הרשמי, פ"ד מט(1) 854, 863 (1975), מפי השופט צ' טל), ו"מהווה שיקול חשוב מבחינת האמון שהציבור רוחש למערכת המשפט, אמון שהוא תנאי ראשון במעלה לעצם קיומה" (שם, שם).

בית משפט זה פסק לא אחת, כי ככלל, אם אין חשש אובייקטיבי למשוא פנים, אין גם מקום לפסול שופט בשל מראית פני הצדק (ראו למשל, ע"א 2991/15 פסגות נריה בע"מ נ' רשות המיסים בישראל (10.5.2015); עם זאת, בבית משפט זה נדונו מקרים חריגים במיוחד בהם הנסיבות שתוארו עוררו אי נוחות שהצדיקה, "ולו בשם מראית פני הצדק", החלפת השופט בשופט אחר (ראו למשל, ע"א 5544/14 נדב נ' פינק (4.6.2015); ע"פ 3012/15 אבולעפיה נ' מדינת ישראל (26.5.2015)). מכל מקום, נקבע, כי אין לטעת מסמרות בשאלה מתי יהיה ראוי לפסול שופט על ידי מתן ביטוי למראית פני הצדק אף ללא חשש ממשי אובייקטיבי למשוא פנים; כל מקרה יבחן על פי נסיבותיו (עניין ורקשטל, פסקה מא").

12. נשיאת בית הדין הארצי לעבודה (בדימוס) כב' השופטת נילי ארד סקרה את ההלכות בדבר פסלות שופט, בתיק עא"ח 50/09 בית היתומות הכללי ע"ש ויינגרטן - יעל נחום (מיום 26.10.09):

"חזקה היא, כי השופט היושב בדין הוא מקצועי ומיומן וכי בידו לבחון את העניינים המובאים בפניו ללא משוא פנים. על מנת שתקום עילה לפסילת שופט, מוטלת על בעל הדין חובה להצביע על קיומם של נסיבות אובייקטיביות היוצרות חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט וכי דעתו "ננעלה". טענת הפסלות נבחנת באופן אובייקטיבי ואין די בתחושתם של בעל דין וב"כ ובהשקפתם הסובייקטיבית..."

זאת ועוד. כלל הוא כי "בכל הנוגע לערעור בעניין פסילת שופט, יינתן משקל רב לעמדתו של השופט, הסבור כי אינו מנוע מלישב בדין" ולמעלה מזאת "ערכאת הערעור תתערב בחוות דעתו של השופט הסבור כי יש בידו לנהל את ההליך באובייקטיביות, רק במקרים קיצוניים".

13. באשר לפסלות שופט בגין תלונה שהוגשה כנגדו לנציב על ידי צד לדיון נקבע על ידי נשיאת בית המשפט העליון (בדימוס) כב' השופטת דורית ביניש בע"א 4800/06 לבה מגשמת יבוא ושיווק בע"מ נ' חיים הרציג עו"ד (מיום 11.2.07) כדלקמן:

"זאת ועוד, ככל שהמערערים מבססים את החשש למשוא פנים על הגשת התלונה לנציבה וההחלטה בה, ההלכה היא כי אין בהגשת תלונה כאמור, לכשעצמה, כדי לבסס עילת פסלות (ראו ע"א 5714/97 מזור נ' מינהל מקרקעי ישראל (לא פורסם); ע"פ 7472/96 טלמור נ' מדינת ישראל (לא פורסם)). יתרה מכך, כפי שכבר נפסק, גם קבלת התלונה או חלק ממנה, עדיין אין בה, כשלעצמה, כדי להקים עילת פסלות. הליך הפסלות והליכי התלונות על שופטים מכוח חוק נציב תלונות הציבור על שופטים, התשס"ב-2002 (להלן: חוק הנציב) הם הליכים נפרדים, שתכליתם שונה. דיני הפסלות באים לקדם אינטרס מרכזי אחד והוא האובייקטיביות השיפוטית, בעוד שחוק הנציב בא לקדם אינטרס מרכזי אחר, והוא התנהגות ראויה של שופטים (ראו מרזל, בעמ' 37). לכן, גם אם הוגשה תלונה על שופט לנציבה, ואפילו נמצאה התלונה מוצדקת, אין בכך כדי לחרוץ את הדין בדבר יכולתו של בית המשפט לדון בעניין שלפניו באובייקטיביות הדרושה (ראו ע"א 941/06 רוזנצוויג נ' רהיטי צרעה בע"מ (לא פורסם); ע"א 7329/06 פלוני נ' פלוני"ת (לא פורסם))."

הלכה זו חזרה ונשנתה בע"א 3767/11 יחזקאל נקר נ' בנק המזרחי המאוחד בע"מ (מיום 14.6.11):

"ראשית, הלכה פסוקה היא כי עצם הגשת תלונה נגד שופט אינו מבסס חשש ממשי למשוא פנים של השופט כלפי בעל הדין או עורך-דינו (ע"א 2116/08 אהרון כובשי נ' מיכאל אסרף (25.5.2008)), ויש לבסס חשש ממשי למשוא פנים, מעבר לעצם הגשת התלונה. הטעם לכלל זה הוא, כי כל תוצאה אחרת תיתן בידי בעל דין או עורך-דינו כלי לפסילת שופט ולמניפולציה

של היושב בדין ללא כל תשתית או יסוד בדין, אלא רק על-ידי הגשת תלונה (יגאל מרזל דיני פסלות שופט 225-226 (2006)). יתרה מכך, גם קבלת התלונה או חלק ממנה, עדיין אין בה, כשלעצמה, כדי להקים עילת פסלות. הליך הפסלות והליכי התלונות על שופטים מכוח חוק נציב תלונות הציבור על שופטים, התשס"ב-2002 (להלן: חוק הנציב) הם הליכים נפרדים, ותכליתם שונה: דיני הפסלות באים לקדם אינטרס מרכזי אחד, האובייקטיביות השיפוטית, בעוד שחוק הנציב בא לקדם אינטרס מרכזי אחר: התנהגות ראויה של שופטים (יגאל מרזל, בעמוד 37). לכן, גם אם הוגשה תלונה על שופט לנציב, ואפילו נמצאה התלונה מוצדקת, אין בכך כדי לחרוץ את הדין בדבר יכולתו של בית המשפט לדון בעניין שלפניו באובייקטיביות הדרושה (ע"א 4800/06 לבה מגמשת יבוא ושיווק בע"מ נ' חיים הרציג, עו"ד (11.2.2007)).

14. נוכח הפסיקה שצוטטה לעיל, הגעתי לכלל מסקנה, כי יש לדחות את הבקשה. עצם הגשת התלונה לנציב על ידי הנאשם 1 כמו גם החלטתו של הנציב, אינם בגדר עילה לפסילתי מלהמשיך ולדון בתיק. בשלב זה של הדיון לאחר שמיעת עדויות המאשימה וטרם תחילת עדויות הנאשמים, דעתי אינה נעולה באשר לשאלות הטעונות הכרעה והכרעתי תינתן לאחר שמיעת מלוא הראיות ושמיעת סיכומי הצדדים. אין לי ספק, כי אוכל להמשיך ולדון בתיק באובייקטיביות ובמקצועיות כנדרש משופט.

בקשת הפסילה הנוכחית כמו אלו שקדמו לה, נועדו אך ורק כדי להשהות את ההליך שממילא נמשך זמן רב וגם לנסות להטיל מורא על בית הדין.

כאמור, הבקשה לפסילתי נדחית.

בהתחשב בבקשות פסילה חוזרות ונשנות, אני מחייב את הנאשמים 1 ו-3 יחד ולחוד בהוצאות המאשימה בסך 3,000 ₪ אשר ישולמו תוך 30 יום מקבלת ההחלטה.

ניתנה היום, כ"ו כסלו תשע"ז, (26 דצמבר 2016), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.